

Posudek na dizertační práci

Michal Kolmaš, Multilateralismus v diskursu: USA, EU a Japonsko

Dizertační práce Michala Kolmaše rozebírá chápání multilateralismu v USA, EU a Japonsku. V první kapitole se věnuje multilateralismu obecně ve smyslu jeho dosavadního konceptuálního uchopení. Zabývá se dnes již klasickými definicemi Keohana a Ruggieho. Dále rozlišuje mezi multilateralismem jako a) abstraktním konceptem, b) zahraničně politickou orientací, c) konkrétní vyjednávací strategií a d) označením určitého typu spolupráce. Ve druhé kapitole autor představuje vlastní typologii multilateralismu, na níž následně staví celá práce. Rozlišuje mezi instrumentálním, morálním a sociálním multilateralismem, přičemž u instrumentálního multilateralismu odlišuje strategický a racionální typ. Tyto typy multilateralismu autor odvozuje z hlavních teoretických přístupů v mezinárodních vztazích (realismus, liberalismus, konstruktivismus). Ve třetí kapitole kolega Kolmaš rozebírá to, co označuje jako západní a japonské pojetí multilateralismu.

Ve čtvrté a páté kapitole autor svou typologii multilateralismu používá v dvou případových studiích, které se věnují válce s terorismem a ratifikaci Kjótského protokolu. Dochází k závěru, že USA preferují instrumentální logiku multilateralismu, a sice její strategický typ. Pro EU je typický morální multilateralismus. Japonsko se vyznačuje instrumentálním pojetím (jeho racionální verzí) v bezpečnostní oblasti a sociálním pojetím v oblasti ochrany životního prostředí.

Práce Michala Kolmaše má solidní základy. Vychází z relevantní akademické literatury. Formuluje analytický rámec založený na dosavadním poznání. Tento rámec používá při výzkumu empirických dat. Autor si zvolil poměrně jasně vymezené případy.

Dvě největší slabiny předložené dizertační práce představují podle mého názoru její omezená výzkumná ambice a spíše nahodilá, málo systematizovaná práce s empirickými zdroji:

Add 1) Práce se věnuje „pouze“ deskriptivnímu dovozování (inferenci). Nesnaží se tedy o „vyšší“ typ výzkumu ve smyslu kauzální nebo – a to by se v tomto případě asi nabízelo podstatně více – interpretativní inference. Tzn. práce se pouze snaží identifikovat to, jak různí aktéři chápou multilateralismus, aniž by činila další logický krok, tj. využila chápání multilateralismu k interpretaci zahraniční politiky příslušných aktérů.

Add 2) Autorova práce s empirickými zdroji a jejich vyhodnocování jsou málo systematizované a poměrně mělké. Autor nepřekládá systematickou analýzu dokumentů v tom smyslu, že by např. identifikoval konkrétní výroky týkající se multilateralismu a kódoval je. Tento postup by vedl k přesnějším a podloženějším závěrům. Analýza působí tak, že si autor dokumenty přečetl a na základě toho jen získal nějaký dojem, ze kterého dělá závěry, a to je poněkud málo.

Práci lze vytknout i další dvě věci:

- autor si pro svou konceptuální a empirickou práci nevytváří dostatečně precizní teoretickou pozici. Deklarativně se sice hlásí k určitému typu konstruktivismu, ale svou konstruktivistickou pozici dostatečně nerozvíjí.

- operacionalizace jednotlivých modelů multilateralismu není dostatečně podrobná. Závěry o výskytu jednotlivých typů v konkrétních případech jsou tak do značné míry arbitrární.

Celkově se domnívám, že předložená práce splňuje nároky kladené na práci tohoto typu a doporučuji ji k obhajobě.

Jan Karlas, 19. října 2014